

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 12-12-28953 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

המבקשים:

1. ליאור אביטל

2. אבישי גולדברג

ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק ועו"ד רחלי אידלביץ

נגד

המשיבה:

אול יו ניד בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד עופר לריש ועו"ד סיון נוימרק צוריאל

פסק דין

1. בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה טענת המבקשים כי המשיבה הפרה את חוק שירות התעסוקה, תשי"ט – 1959 ("חוק שירות תעסוקה") והטעתה את מנוייה. לכתחילה הוגשה הבקשה לבית הדין האזורי לעבודה ולפי החלטתו הועברה לבית משפט זה.
2. המבקשים טוענים כי המשיבה, מפעילת אתר alljobs ("אולג'ובס" או "האתר") עוסקת ב"תיווך עבודה" (סעיף 62 בחוק שירות תעסוקה), פועלת כלשכה פרטית מבלי לקבל רשיון לכך (סעיף 63(א) בחוק), וגובה ממבקשי עבודה תשלום עבור התיווך, בניגוד לחוק שירות תעסוקה (סעיף 69 ג בחוק).
- עילות התביעה הן: הפרת חוק שירות תעסוקה; הפרת חוק הגנת הצרכן, תשמ"א - 1981; הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן ולפי חוק החוזים; הפרת חוק יסוד: חופש העיסוק; ועשיית עושר ולא במשפט.
- הגדרת הקבוצה בבקשת האישור היא "כל מחפשי העבודה, אשר שלחו דרך אתר האינטרנט של המשיבה קורות חיים למציעי עבודה בתקופה של שבע השנים עד להגשת הבקשה". המבקשים חילקו את הקבוצה ל-3 קבוצות משנה:
- "תת קבוצה ראשונה: כל מחפשי העבודה ששילמו עבור מנוי לאתר האינטרנט של המשיבה. תת קבוצה שנייה: כל מחפשי העבודה ששילמו למשיבה עבור האפשרות לשלוח קורות לחיים (הטעות במקור – א"ש) למשרה מסוימת.
- תת קבוצה שלישית: כל מחפשי העבודה ששלחו קורות חיים באמצעות אתר האינטרנט של המשיבה, ללא תשלום".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

הסעדים שנתבקשו: השבת הסכומים שנגבו שלא כדין (המבקשים העריכו סכום זה ב – 175,392,000 ₪); וצו להורות למשיבה לחדול מהתנהלותה.

רקע

3. אתר אולג'ובס מרכז הצעות עבודה שמתפרסמות בישראל. באתר שתי קטגוריות עיקריות: האחת, משרות שלוקטו על ידי אולג'ובס ממקורות שונים; והשניה, משרות שפורסמו באופן יזום על ידי מעסיקים. בקטגוריה האחרונה יש מודעות שהמעסיקים שלמו עבור הצבתן וכאלו שאינן בתשלום.

הגולש לאתר נחשף לפרטים מסוימים מכל המשרות המתפרסמות בו, מבלי שיהיה עליו לשלם דמי מנוי או לחשוף את פרטיו האישיים. פרטי המשרות שפורסמו באתר על ידי מעסיקים, בתשלום – פתוחים לכל הגולשים באתר, ללא תמורה, וניתן לשלוח להם קורות חיים.

לעומת זאת, למשרות שלוקטו על ידי אתר אולג'ובס באופן עצמאי ולמשרות שפורסמו על ידי מעסיק ללא תשלום – רשאים רק גולשים שרכשו מנוי בתשלום (שנקראים "VIP") להגיש קורות חיים. משתמש שאינו מנוי יכול להגיש מועמדות למשרה שפרטיה חסויים תמורת תשלום עבור משרה זו בלבד. ניתן להגיש מועמדות גם ללא עמידה בתנאי הסף של המשרה. המעסיק הוא שמחליט אם פרטיו ייחשפו ישירות במודעות באתר אם לאו.

4. בשנת 2012 הקימה המשיבה שותפות מוגבלת "אולג'ובס גיוס והשמה – 2012" ("השותפות") שמעניקה שירותי השמה למעסיקים ומציעה להם שירותי מיון קורות חיים בתשלום של המעסיק בלבד. השותפות מחזיקה ברשיון לשכה פרטית, כנדרש בחוק שירות התעסוקה.

5. חוק שירות תעסוקה אוסר על תיווך בין מעסיק לבין מחפש עבודה, אלא באמצעות לשכה פרטית שקבלה רשיון לכך כדין (וכמובן הלשכה הממשלתית).

"תיווך עבודה" מוגדר בסעיף 62 בחוק שירות תעסוקה:

"הפגשה, בתמורה או שלא בתמורה, בין מעסיק או מי שזקוק לעובד (בפרק

זה – מציע עבודה) לבין מחפש עבודה, לשם העסקת מחפש העבודה אצל

מציע העבודה, ולמעט פרסום מידע כמפורט בפסקאות (1) ו-(2):

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

1 (1) פרסום מידע על מציע עבודה, ובלבד שהמפרסם אינו מעביר לידי מציע
2 העבודה פרטים מזהים של מחפש עבודה;
3 (2) פרסום מידע על מחפש עבודה, ובלבד שהמפרסם אינו מעביר לידי מחפש
4 העבודה פרטים מזהים של מציע עבודה;"

5
6 סעיף 63 (א) בחוק קובע כי "לא יעסוק אדם כלשכה פרטית אלא אם כן קיבל רישיון לכך
7 מאת השר ובהתאם לתנאיו".

8
9 לשכה פרטית מוגדרת "מי שעיקר עיסוקו או מקצתו בתיווך עבודה, למעט שירות
10 התעסוקה;" (סעיף 62 בחוק).

11
12 סעיף 69 קובע: "לשכה פרטית לא תגבה ולא תקבל ממבקש עבודה, במישרין או בעקיפין,
13 בישראל או מחוץ לישראל, תשלום כלשהו, אלא אם כן הוא תשלום מותר; לענין זה, "מבקש
14 עבודה" – מחפש עבודה וכן מי שביקש עבודה והלשכה הפרטית פעלה בענינו בתיווך
15 עבודה".

16
17 תשלום מותר מוגדר כ"תשלום שמותר לגבותו או לקבלו ממבקש עבודה לפי הוראות סעיף
18 69ה;" (סעיף 69ב בחוק).

19
20 סעיף 69ה(א) קובע: "השר רשאי לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת
21 העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, סכום מרבי שמותר לגבות או לקבל כתשלום ממבקש
22 עבודה, לפי הוראות סעיפים 69ג או 69ד, או לקבוע סוגי תשלומים שמותר לגבותם או לקבלם
23 כאמור, ורשאי הוא לקבוע את שיעורם המרבי".

24
25 תקנות שירות התעסוקה (תשלומים ממבקש עבודה בקשר לתיווך עבודה), תשס"ו – 2006
26 הסדירו את אופן גביית התשלום של הלשכה הפרטית מעובדים זרים בלבד ("תקנות שירות
27 התעסוקה").

28
29 6. לכתחילה הסכימו הצדדים להצעתי לפנות למשרד הכלכלה, המאסדר לפי חוק שירות
30 התעסוקה, לקבלת עמדתו אם פעולות המשיבה מהוות "תיווך" לפי החוק. ב"כ הצדדים
31 נתבקשו לבוא בדברים ביניהם לשם ניסוח העובדות שתועברנה למשרד הכלכלה.
32 בהעדר אפשרות לנסח מסמך שלם שהוסכם על הצדדים, הם הוזמנו לנסח את העובדות
33 המוסכמות עליהם. נקבע כי השאלות תנוסחנה על ידי בית המשפט לאחר קבלת העובדות
34 המוסכמות; וכי אם הצדדים לא יצליחו להגיע לכלל הסכמה עובדתית בשאלות העקרויות
35 העובדתיות – תישקל בשנית ההצעה לפנות אל המאסדר (דיון מיום 24.4.2014).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

בהיעדר הסכמה עובדתית, לא היה בסיס עובדתי לפנייה למאסדר, ומשום כך נקבעה הבקשה לשמיעת המצהירים (דיון מיום 15.5.2014).

7. שלושה העידו לפניי: מטעם המבקשים העידו המבקשים עצמם. מטעם המשיבה העידה הגב' גלית דוד ותיקאי, סמנכ"ל לענייני כספים של המשיבה.

עיקר טענות המבקשים

8. "הפגשה" כאמור בחוק שירות תעסוקה, אינה דורשת קיום פגישה פיזית בין המעסיק, העובד והמתווך. התיווך אינו מותנה בהצלחתו. חוק שירות התעסוקה אוסר על גביית תשלום עבור תיווך ממבקשי עבודה ישראלים. לשכה פרטית ברשיון יכולה לגבות דמי תיווך מן המעביד בלבד. למרות הוראות החוק, המשיבה גובה תשלום ממבקשי עבודה עבור תיווך בעבודה, ופועלת ללא רשיון לשמש כלשכה פרטית. השותפות הוקמה רק בחודש מרץ 2012, בסמוך להגשת הבקשה, וכ- 7 שנים לאחר תחילת פעילותה העסקית של המשיבה.

9. משלוח קורות חיים למרבית המשרות המפורסמות באתר כרוך בתשלום, ופרטי המעסיקים אינם חשופים. כך כבול מחפש העבודה לשלוח קורות חיים דרך האתר, מה שיוצר את פעולת התיווך. תנאים אלו עומדים בניגוד לפרסומי המשיבה באתר כי רכישת מנוי מאפשרת לצפות בכל המידע, לרבות שמות המעסיקים ופרטי ההתקשרות עמם. בידי המשיבה מצויים, במקרים רבים, פרטי המעסיק והיא בוחרת במודע לחסום אותם. המשיבה מעבירה את פרטי מחפש העבודה למעסיק, כך שברור שהיא עוסקת בתיווך.

10. המשיבה מטביעה את הלוגו שלה ("סמליל" בעברית) על קורות החיים של מחפש העבודה, מה שמעיד שאינה רק פלטפורמה לפרסום מודעות, כטענתה. בנוסף, המשיבה מפרסמת באתר כי פרט ל"מיון מועמדים מקצועי" היא פועלת באופן עצמאי לאיתור מועמדים ברשתות החברתיות.

11. אין לקבל את טענת המשיבה כי גביית התשלום ממחפשי העבודה היא עבור שירותי דוא"ל. גם בהשוואה לשירותים אחרים, גביית 15 ₪ עבור משלוח קורות חיים אינה סבירה, וברור כי הסכום משולם עבור תיווך לעבודה. אתרים נוספים לחיפוש עבודה פועלים בשיטה זוהי, אולם אולג'ובס הוא האתר היחיד שגובה תשלום ממחפשי העבודה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

12. המשיבה מספקת שירות "מיון מועמדים", סינון קורות החיים שנשלחו למעסיקים. מיון
קורות החיים הוא תיווך בין מחפש העבודה לבין המעסיק, תוך הטעיית מחפשי העבודה.
המבקשים טענו כי שירותים אלו הוצעו גם למעסיקים שפרסמו מודעה בחינם החשופה רק
למנויי VIP; כי שירות זה ניתן בניגוד להבטחת המשיבה באתר כי מנויי VIP זכאים להגיש
מועמדות לכל המשרות המתפרסמות בישראל; כי למרות התשלום עבור המנוי, המשיבה
סיננה חלק מקורות החיים; וכי המשיבה הודתה כי גם לפני הקמת השותפות סיפקה שירותי
סינון ומיון קורות חיים למעסיקים, אך עם הקמת השותפות, הועבר שירות זה אליה.
13. המשיבה מודה שהיא עורכת מיון וסינון של קורות חיים של לקוחות VIP, אולם לטענתה
שירות זה מופעל על פחות מ- 1% מהמשרות. טענה זו לא גובתה בראיות, למרות שהנתונים
מצויים בידי המשיבה. ממילא, אף אם שירותי המיון אינם מהווים נתח גדול מפעילות
המשיבה, נוכח הפופולריות של האתר מדובר בקבוצה משמעותית של נפגעים משירותי המיון.
מחפש העבודה ששילם עבור המנוי התכוון להגיש קורות חיים לכל משרה באתר, ושיקול
הדעת להזמינו או לקבלו יופעל על ידי המעסיק ולא על ידי המשיבה.
המשיבה מודה כי קורות חייו של המבקש 1 סוננו לפחות פעם אחת; וכי קורות החיים של
המבקש 2 סוננו 3 פעמים. המבקש 2 העיד כי לא היה משלם למשיבה עבור המנוי אילו ידע על
הסינון. המשיבה הודתה כי לא הודיעה למבקשים כמה מן המשרות אליהן שלחו קורות חיים
סוננו על ידה.
14. המשיבה אקטיבית בתהליך התיווך וההשמה: בין היתר היא מנהלת מאגר קורות חיים של
מחפשי העבודה שאותם היא שולחת לכל מפרסם מודעת דרושים באתר לפי שיקול דעתה.
נציגת המשיבה העידה כי המשיבה החלה באיסוף הסכמות הגולשים להכללתם במאגר
המידע עוד לפני הקמת השותפות. לשותפות אין אתר משלה, ולמעשה ההסכמה להיכלל
במאגר השותפות נאספה מגולשי אתר המשיבה, מבלי שידעו כי קורות החיים מועברים
לשותפות. השותפות עושה שימוש בקורות החיים למטרות תיווך והשמה.
15. כיום המשיבה אכן מבצעת השמה בפועל באמצעות השותפות שבבעלותה. המשיבה הודתה כי
הפעילות העסקית של השותפות מתקיימת באותו מקום בו מתקיימת פעילות המשיבה; כי
החשבונית שמקבל המעסיק בגין פרסום מודעת דרושים ומיון היא אותה חשבונית; כי
המשיבה מחזיקה בשותפות יחד עם חברת אולגיובס גיוס והשמה 2012; וכי בעלי המשרה
והדירקטורים זהים בשתייהן.
למעשה, השותפות אינה יכולה להתקיים ללא המשיבה. ממילא, השותפות הוקמה במרץ
2012, ואין למשיבה הסבר לתקופה הקודמת, שבה התנהלה ללא רשיון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

- 1 רשיון לשמש לשכה פרטית אינו ניתן להעברה לגוף אחר, ועל כן המשיבה אינה יכולה
2 להשתמש ברשיון השותפות לפעילותה העסקית.
3
- 4 16. מטרתו של חוק שירות תעסוקה כפולה: הגנה על מחפשי העבודה על ידי הקמת שירות
5 תעסוקה סטטוטורי ללא תשלום; ואסדרה ופיקוח על הגורמים הפרטיים המשמשים
6 מתווכים שיבטיחו כי התשלום עבור התיווך יגבה מן המעסיק בלבד.
7
- 8 17. בחוקים שונים נקבעה הגדרה שונה ל"תיווך". אין ללמוד דווקא מהגדרת "תיווך במקרקעין"
9 בחוק המתווכים במקרקעין, תשנ"ו – 1996 לפרשנות חוק שירות תעסוקה.
10 בחוק שירות תעסוקה בחר המחוקק הגדרה רחבה וכללית. רק פעולות פרסום קלאסיות
11 מותרות. העברת הפרטים האישיים של העובד למציע העבודה אינה פרסום אלא תיווך
12 בעבודה.
13 בחוק המתווכים במקרקעין מוגדר התיווך כתיווך בתמורה, לעומת חוק שירות תעסוקה שם
14 נקבע סטנדרט מחמיר יותר, והתיווך יכול להיות שלא בתמורה.
15 ההגדרה הרחבה ביותר למושג תיווך מצויה בתקנות עבודת הנוער (תיווך להעבדת ילד
16 בהופעה או בפרסומת), תשנ"ט – 1999.
17
- 18 18. הגדרת תיווך עבודה בחוק שירות תעסוקה מבוססת על התחייבויות בינלאומיות שישראל
19 נטלה על עצמה באמנות שהיא חתומה עליהן. איסור דומה לגביית עמלות תיווך ממחפשי
20 עבודה נקבע במדינות המערביות דוגמת קנדה, אוסטרליה ובריטניה.
21
- 22 19. המבקשים השיבו לטענות המשיבה וטענו בעיקר כי אינה לוח אינטרנטי שכן הגבילה את
23 השימוש בלוח באופן שאינו מאפשר שימוש חופשי בו; כי לקוחות המשיבה אינם נכנסים
24 לאתר על מנת להיחשף למודעות אלא על מנת לקבל אפשרות אפקטיבית לשלוח קורות חיים
25 למעסיק, והדבר אפשרי במרבית המקרים רק לאחר התשלום למשיבה; כי המשיבה חוסמת
26 את מחפשי העבודה והיא זו שמעבירה פיזית את פרטיהם אל המעסיקים; כי הגדרת תיווך
27 בעבודה אינה כוללת בהכרח תשלום בעד סידור עבודה; כי התיווך מתבטא בין היתר בהטבעת
28 סמליל המשיבה על קורות החיים, העברת קו"ח לתיבת דואר ייעודית, סינון קו"ח, הסרת
29 פרטים מזהים של המעסיק ודרישת תשלום עבור משלוח קו"ח למעסיק שנתן את פרטיו
30 המלאים; כי המבקשים הסתמכו על פרסומי המשיבה כי כל קורות החיים ששלחו יגיעו
31 למעסיקים פוטנציאליים; כי המבקש 1 המשיך להיות מנוי של המשיבה גם לאחר הגשת
32 הבקשה עקב חולשתו כמובטל, והמבקש 2 חדל להיות מנוי של המשיבה לאחר הגשת בקשת
33 האישור; כי הפגיעה באוטונומיה הוכרה כנזק עצמאי ואינה מחייבת הוכחה של הסתמכות;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

וכי המשיבה מתערבת באופן בוטה בחופש העיסוק של מחפש העבודה בהסתרת פרטי המעסיק ממנו ובמניעת היכולת לדעת אם קורות החיים הגיעו לידי המעסיק.

עיקר טענות המשיבה

20. חוק שירות תעסוקה אינו כלול בתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות ומשום כך לא ניתן להגיש תובענה ייצוגית מכוחו.

21. המשיבה אינה מפרה את החוק, שכן אינה עוסקת בתיווך עבודה אלא רק בפרסום לוח מודעות אינטרנטי. אין למשיבה מעורבות בהליך הגיוס וההשמה או בהחלטת מחפש עבודה אם לשלוח קורות חיים למשרה מסוימת.

המשיבה משמשת צינור להעברת מידע בין מחפש העבודה לבין המעסיק באמצעות מערכת ממוחשבת להעברת מסרים. המשיבה אינה מעורבת בהליך חיפוש העבודה ויצירת הקשר בין המעסיק לבין מחפש העבודה. מחפש עבודה יכול לשלוח מועמדות, גם אם אינו עומד בתנאי הסף של המשרה. דמי המנוי שמשלמים המנויים אינם משולמים "בעד" סידור בעבודה, ואינם תלויים בתוצאות התיווך. התשלום הוא עבור החשיפה למקבץ מרוכז של כל המשרות בישראל, במסגרת לוח דרושים אינטרנטי. כל המגעים עם המעסיקים נעשים באופן עצמאי, ללא מעורבות המשיבה.

הרגולטור האחראי על יישומו של חוק שירות תעסוקה, משרד הכלכלה, לא פנה אל המשיבה בקשר לשאלה שהועלתה בבקשה זו.

כל המשרות המפורסמות באתר מפורסמות גם באתרים נוספים. ככל שמי מהגולשים אינו מעוניין לשלם עבור שירותי המשיבה, הוא יכול ללקט באופן עצמאי אותן משרות מן המקורות שבהם הן מפורסמות. פעולת המשיבה בליקוט המודעות צורכת משאבים רבים, ואין מניעה חוקית לגבות תשלום עבורו.

22. כל שירות שהוא בגדר תיווך מבוצע על ידי השותפות המוגבלת, שהיא אישיות נפרדת, בעלת רשיון לשכה פרטית.

23. סעיף 69ג בחוק שירות התעסוקה אינו חל על שירות שאינו "תיווך עבודה". ובמקום שמדובר בתיווך, מותר לגבות תשלום מן המעסיק. פעולה נחשבת תיווך רק כאשר היא כרוכה במעורבות אקטיבית ודומיננטית של המתווך ביצירת קשר בין הצדדים. ניתן ללמוד זאת מן המונח "הפגשה" שנוקט החוק להגדרת תיווך, כמו גם הציון בסעיף 69א(ד) לחוק שירות תעסוקה, כי קבלת תשלום בגין סידור בעבודה יצריך רשיון של לשכה פרטית. אף שקיימות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

- 1 פעילויות שיוצרות תוצאה קרובה לתיווך עבודה, הן אינן נכללות בגדר תיווך לפי החוק (תמ"א
2 (כ"ס) 45335-07-10 אס אס פי גרופ בע"מ נ' עדי מרדכי ברוך (9.12.2012)).
3 ניתן ללמוד מהו "תיווך" למשל מהגדרת "תיווך במקרקעין" שבחוק המתווכים במקרקעין,
4 תשנ"ו-1996.
5 משהוכח כי התמורה המשולמת למשיבה אינה קשורה לסידור העבודה, אין מדובר ב"תיווך
6 עבודה".
7
8 24. האמנות הזרות והדין הזר אינם יכולים לסייע למבקשים, שכן המחוקק הישראלי בחר ליישם
9 רק חלק מהוראות האמנות. מכל מקום, החקיקה הישראלית מאוחרת לאמנות, וקונקרטית
10 יותר. דברי ההסבר להצעת חוק שירות תעסוקה מלמדים כי אין לכלול במסגרת תיווך פעולות
11 "אפורות" שאינן במסגרת הצרה של פעולות תיווך.
12
13 25. המטרה של הטבעת הסמליל של המשיבה על קורות החיים המועברים דרך המשיבה היא
14 להודיע למעסיקים כי קורות החיים נשלחו באמצעות המערכת האוטומטית של האתר. בדרך
15 זו יכולים המעסיקים למדוד את האפקטיביות של הפרסום באתר המשיבה.
16
17 26. פעילות המיון אינה מטעה: כל קורות החיים הנשלחים למעסיק מגיעים אליו, ואינם נחסמים
18 על ידי שירותי המיון. שירותי המיון ניתנים על ידי השותפות ולא על ידי המשיבה, שרק נגדה
19 הוגשה בקשת האישור. אם בחר המעסיק להיעזר בשירותי השותפות, השותפות תסמן את
20 המועמדים העונים על הקריטריונים שקבע המעסיק, אולם תעביר לרשותו את כל קורות
21 החיים, כך שקיימת זהות מוחלטת בין מצגי המשיבה כלפי המנוי לבין השירות. אין לקבל את
22 טענת המבקשים כי אילו ידעו על שירות המיון לא היו מתקשרים בעסקה: שני המבקשים
23 הודו כי המשיכו להשתמש בשירותי המשיבה גם לאחר שלמדו על שירותי המיון. כך גם אין
24 בסיס לדרישת המבקשים לזכות בפיצוי בגין פגיעה באוטונומיה: כל המידע הנוגע לשירותים
25 שהמשיבה מציעה מצוי באתר; רק פגיעה בליבת הזכות לאוטונומיה ובעניין מהותי תזכה
26 לפיצוי משמעותי; ומכיוון שהמבקשים המשיכו להשתמש בשירותי המשיבה גם כשידעו
27 שנערך סינון של קורות חייהם, לא ניתן לטעון לרגשות שליליים סובייקטיביים.
28
29 27. השותפות המוגבלת הוקמה במטרה להרחיב את סל המוצרים המוצעים למעסיקים.
30 המעסיקים אכן משלמים תשלום נוסף עבור הפתרונות שהשותפות מספקת.
31 שירות מאגר קורות החיים מוצע על ידי השותפות, שממילא רשאית לספק שירותי השמה:
32 עוד בטרם הוקמה השותפות אספה המשיבה את הסכמות משתמשי האתר להכליל במאגר
33 קורות חיים לצורך שימוש עתידי, ולא עשתה בהם שימוש. משתמשי האתר היו צריכים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 12-12-28953 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

להסכים באופן אקטיבי להיכלל במאגר. השותפות מחפשת אישור אקטיבי למתן שירותי
השמה, מעבר להסכמה להיכלל במאגר קורות החיים.
מאגר קורות החיים רשום בפנקס מאגרי המידע של הרשות למשפט, טכנולוגיה ומדע של
משרד המשפטים.
28. הבקשה אינה עומדת בתנאי חוק תובענות ייצוגיות: אין למבקשים עילת תביעה נגד המשיבה;
אין קבוצה שניתן לדון בה; תתי הקבוצות שהמבקשים מציגים אינם הומוגניים; כל תת
קבוצה כוללת קבוצות משנה רבות, מה שיצריך בירור אינדיבידואלי מעמיק ביחס לכל
משתמש; אין עילה להשבת דמי המנוי ששולמו, הואיל ומנוי ה-VIP קיבלו מן המשיבה
שירותים תמורתם, ואילו השבה אפשרית במקום בו הוכח כשלון תמורה מלא; חקירתם של
המבקשים העלתה כי אין להניח כי עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום
לב; אישור הבקשה משמעותה חיסול עסקיה של המשיבה ופגיעה קשה בציבור מחפשי
העבודה בישראל; ובהיעדר טענה ממשיית בדבר התועלת שבתובענה לאוכלוסייה עליה
מתיימרים המבקשים להגן, אין נימוק ממשי לאישורה.

דיון והכרעה

29. התנאים הראשוניים לאישור תובענה ייצוגית מנויים בסעיפים 3 ו-4(א) בחוק תובענות
יייצוגיות, תשס"ו-2006. לפי סעיף 3 אין להגיש תביעה אלא בענין שמפורט בתוספת השניה
לחוק תובענות ייצוגיות או שנקבע בהוראת חוק מפורשת שניתן להגיש בו תובענה ייצוגית.
סעיף 4(א) מונה את הרשאים להגיש תביעה כאמור, וקובע כי נדרשת עילה **"...המעוררת
שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני
אדם..."**.

סמכות עניינית

30. ראשית אדון בטענת המשיבה, כי בית המשפט נעדר סמכות עניינית כיוון שחוק שירות
תעסוקה אינו כלול בתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, ואדחה אותה:
הבקשה לאישור תובענה ייצוגית הוגשה לפי פרט 1 בתוספת השניה לחוק, שמאפשר להגיש
**"תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם
התקשרו בעסקה ובין אם לאו"**. **"עוסק"** מוגדר בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981, כ"מי
שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן".
המשיבה לא הבהירה מדוע לא יחול פרט זה, ויתכן שהסתמכה על החוקים שקדמו לחוק
תובענות ייצוגיות. מכל מקום, הפרשנות המקובלת למונח **"לקוח"**, שאינו מוגדר בחוק הגנת
הצרכן (אלא כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, בסעיף 14ב בחוק הגנת הצרכן)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

יפורש כפשוטו ויכלול כל מי שרכש נכס או קיבל שירות מ"עוסק" במהלך עיסוקו (בש"א מחוזי ת"א) 1895/05 אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ פסקה 26 (14.2.2008) (בקשת רשות ערעור שהוגשה על ההחלטה הסתיימה בהסדר פשרה שהוצע על ידי בית המשפט (רע"א 2362/08)).

המשיבה מספקת שירות ללקוחות, ומחלקם (אלו המנויים על שירותיה) היא מקבלת כסף עבור השירות, כך שמתקיימים בין הצדדים יחסים חוזים ישירים (וידגש כי לאור הגדרת פרט 1 אין דרישה לכך שאכן התקשרה עסקה בין הצדדים).

"תיווך עבודה"

31. מחלוקת נטושה בין הצדדים אם פעילות המשיבה מהווה תיווך עבודה, אם לאו.

בדברי ההסבר להצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון מס' 14) (לשכות פרטיות), התשס"ד – 2004 ("הצעת החוק") צוין כך:

"...מוצע להגדיר את המונח "תיווך עבודה" באופן שיסייע להבחין בין פעילות עסקית זו לבין פעילויות קרובות לתיווך עבודה, שאינן טעונות רשיון. הדגש שהושם בהגדרה המוצעת הוא על הפעולה של הפגשה בין מעסיק לבין מועמד לעבודה במטרה שייוצרו ביניהם יחסי עובד ומעביד. עם זאת מוצע להבהיר מפורשות כי פעילות של הספקת מידע כללי על אודות מציעי עבודה או מחפשי עבודה, אינה בגדר תיווך עבודה לצורך החוק".

הגם שקו הגבול המדויק בין תיווך לבין שאינו תיווך לא שורטט בחוק, אני סבורה כי אין להגדיר את פעילות המשיבה תיווך עבודה, כי אם פעילות קרובה לתיווך עבודה שאינה טעונה רשיון. להלן נימוקיי.

32. ראשית אציין כי אין להבחין בין גולשים באתר ללא תשלום לבין אלו שמשלמים למשיבה עבור מנוי שכן תיווך מוגדר "הפגשה, בתמורה או שלא בתמורה...".

כך גם אין להבחין בין משרות שפרטי המעסיקים בהן חשופים לכל גולש לבין משרות שאינן מאפשרות צפייה בדרכי ההתקשרות עם המעסיק. אמנם במקרים שבהם פרטי המעסיק גלויים יכול מחפש העבודה, באופן תיאורטי, לשלוח קורות חיים למעסיק שלא באמצעות אתר המשיבה, אולם אם אכן מדובר בתיווך עבודה, הוא אסור גם אם עומדות למחפש העבודה אפשרויות נוספות ליצירת קשר עם המעסיק.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

33. מן החומר שלפניי עולה כי כל גולשי האתר נחשפים לכל המשרות המתפרסמות בו, מבלי שהם נדרשים לחשוף פרטים אישיים או לשלם דמי מנוי. הגולשים יכולים למיין את המשרות על פי קריטריונים שונים ולהגדיר תיבת דואר אלקטרונית אישית שאליה יישלחו משרות פנויות העונות לדרישותיהם, וזאת ללא מעורבות של המשיבה. הדבר דומה למודעות דרושים המתפרסמות בעיתון. גם העתון יוצר לכאורה את המפגש בין מעסיק לבין מחפש עבודה, אך ברור שאין מדובר בתיווך. השוני בענייננו הוא, שמשלוח קורות החיים מתבצע דרך הממשק באתר של המשיבה, במקום משלוח מכתב לת.ד. של מעסיק מציע, או שיחת טלפון אליו, כפי שהיה נהוג במודעות דרושים. אני סבורה כי התפתחות טכנולוגית זו אינה מצדיקה פרשנות שונה.

בענין אחר שהמשיבה היתה מעורבת בו, קבעה כב' השופטת ד"ר מ' אגמון-גונן :
"בעבר, טרום עידן האינטרנט המודעות כולן פורסמו בעיתונות הכתובה בהעדר אפשרות אחרת. בעידן זה חלק מהכנסות העיתונים היו ממודעות מסוגים שונים. עידן האינטרנט הביא עמו אפשרויות אחרות לפרסום מודעות. למעשה קביעה כי פעולותיה של Alljobs מהווה התעשרות בלתי צודקת תמנע באופן מעשי אפשרויות פרסום חלופיות ותגן על העיתונות הכתובה והמודל העסקי הישן. לא זו מטרותם של דיני עשיית עושר, לא זה תפקידו של בית המשפט".

ת"א (מחוזי ת"א) 1074/05 מעריב הוצאת מודיעין בע"מ נ' חברת אול יו ניד פסקה 4
(11.7.2010).

34. אני מקבלת את טענת המשיבה כי אינה מקשרת בין המעסיק לבין מחפש העבודה, אלא מאפשרת למבקש העבודה להשתמש בממשק טכנולוגי שיצרה על מנת לאתר את המשרות המתאימות לו. פעולות המשיבה הן פעולות טכניות, כלליות. הן קרובות אמנם לתיווך עבודה, אולם אין המדובר ב"הפגשה", כאמור בחוק (השווה: תא"מ (שלום – כ"ס) 45335-07-10 אס אס פי גרופ בע"מ נ' עדי מרדכי ברוך (9.12.2012, כב' השופטת מ' בן-ארי)).

35. אינני מקבלת את טענת המבקשים כי הטבעת הסמליל של המשיבה על קורות החיים של מחפשי העבודה מלמדת כי היא "עושה בו מעשה בעלות" (סעיף 45 בסיכומי המבקשים). אין סיבה שלא לקבל את ההסבר שנתנה גב' דוד ותיקאי מטעם המשיבה, כי מטרת ההטבעה היא ליידע את המעסיקים שקורות החיים נשלחו באמצעות האתר. כך יוכלו למדוד את האפקטיביות של הפרסום בו:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

1 "ש. למה אתם מטביעים את הלוגו של Alljobs על קורות החיים של מחפש
2 העבודה?"

3 ת. כי אנו חושבים שלמעסיק חשוב לדעת איפה המשרה שלו נחשפה ומהיכן
4 מגיעים קורות חיים. יש הרבה אתרי דרושים ומדיומים אחרים ואנו
5 מלקטים את המשרות מכל מקום. מתוך הגינות עסקית ושקיפות חשוב לנו
6 לתת את המידע למעסיק ועוד סיבה, שידע שאנו כלי פרסומי מאד טוב ובפעם
7 הבאה שירצה לפרסם משרה שייקח זאת בחשבון" (עמ' 24, שורות 12-16).

8
9 ובהמשך:

10 "...בוודאי אנו מטביעים את הלוגו שלנו אבל זה לא סימון בעלות אלא מתוך
11 שקיפות למעסיק תדע שקו"ח נשלחו דרך Alljobs. והמשרה נחשפה
12 למועמדים דרך Alljobs.." (עמ' 24, שורות 28-29).

13
14 אמנם יש בהטבעת הסמליל כדי לממש אינטרס של המשיבה, אך אין הדבר פוגע בעובד או
15 בקורות החיים. כמובן, פרט להטבעה אין המשיבה רשאית לשנות דבר מן הכתוב שם.

16
17 36. מעל לכל נראה כי כוונת המחוקק, כפי שהיא נלמדת מדברי ההסבר להצעת החוק ומפרוטוקול
18 ישיבות ועדת העבודה רווחה והבריאות שדנה בה, היתה בעיקר להסדיר את סוגיית התיווך
19 בין אוכלוסיית העובדים הזרים לבין מעסיקים ישראלים. אבהיר כי האיסור על קיום לשכת
20 עבודה פרטית קיים עוד מקדמת דנא בחוק, אך לא נמצאו דברי הסבר לו. בשנת 2005 תוקן
21 חוק שירות התעסוקה לכלול בין היתר את האיסור על תיווך לעבודה.
22 בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר:

23 "פעילות לשכות פרטיות בתחום תיווך עבודה ובעיקר לגבי עובדים זרים,
24 התרחבה מאד במהלך השנים האחרונות.. ההתרחבות האמורה בענף של
25 תיווך עבודה בכלל ובתיווך עבודה לגבי עובדים זרים בפרט, אשר נובעת
26 בעיקר מהרווחים הניכרים שמפיקים בעיסוק זה למול תנאי רשיון
27 מינימליים מחייבת מתן כלים יעילים יותר בחוק לצורך הקשחת הפיקוח,
28 הגברת האכיפה והחמרת הענישה כלפי לשכות פרטיות, זאת במיוחד נוכח
29 הלקחים שנלמדו מהפעלת החוק כנוסחו היום, וכדי להגן על מחפשי
30 העבודה, ובעיקר על העובדים הזרים, מפני פגיעה" (ההדגשות שלי – א"ש).

31
32 בפרוטוקול ישיבת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות מיום 11.7.2004 שבה נדונה הצעת החוק,
33 אמר עו"ד מיכאל אטלן ממושרד התמ"ת כי:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

1 "אנחנו מתוך כל הרפורמה הזאת, מחפשים לפצל סעיף אחד שעוסק בתיקון
2 של סעיף 66 לחוק שהוא נמצא בסעיף 6 להצעה ושעניינו איסור גביית
3 תשלום ממבקש העבודה, הן על- ידי לשכה פרטית והן על-ידי גורם אחר
4 שפועל מטעמו.

5 הסעיף הזה קשור בנושאים הרחבים יותר של סחר בבני אדם.....יש לנושא
6 הזה בישראל שני היבטים עיקריים, אחד זה סחר בנשים וזנות והשני זה
7 סחר בעובדים ובעובדים זרים בפרט. בשניהם אנחנו מדברים על ניצול
8 מצוקה של אנשים וגביית כל מיני תשלומים מהם במסווה של שירות או אגב
9 שירות שהוא כשלעצמו יכול להיות לגיטימי" (שם, בעמ' 2).

10
11 עו"ד שי סומך, נציג משרד המשפטים, הוסיף וציין כי:
12 "....אסור על לשכה פרטית לקבל כל תשלום מהעובד. ואני רוצה להסביר
13 בכמה מילים למה האיסור הזה קיים.

14 מדינת ישראל כמו כל מדינה מערבית אחרת מנסה להסדיר את תחום
15 העבודה בגלל פער הכוחות בין העובד למעביד. כאשר נכנס לתמונה מתווך
16 כוח אדם יש חשש שכל ההסדרה הזאת שמנסה המדינה לעשות, תתערער.
17 אני אתן דוגמה. למשל כאשר עובד מקבל 4,000 שקל לחודש במשך שנה אבל
18 יש בתמונה מתווך כוח אדם שמקבל מהעובד 20 אלף שקלים, אז בעצם זה
19 פקטו העובד מקבל בערך 2,300 שקל לחודש ולא 4,000 שקל לחודש, לכן
20 המחוקק של שנת 91 קבע שכל הוצאות התיווך יהיו על המעביד, מהעובד אי
21 אפשר לגבות בכלל את כל ההוצאות של התיווך". (שם, בעמ' 6).

22
23 ובפרוטוקול ישיבת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות מיום 11.8.2004 אמר היו"ר שאול
24 יהלום:

25 "אני רוצה להזכיר לכולם שהנושא שלנו, אנחנו עושים פה מהפכה מידי מצב
26 שרירותי שאנשי, הייתי אומר, שרלטנים שרודפים אחרי כספים ינצלו את
27 העובדה שעובדים זרים רוצים לבוא ולעבוד במדינת ישראל ועל ידי כך ידרשו
28 מהם תמורת הארגון והטיפול סכומים אגדיים...." (שם בעמ' 2).

29
30 37. כזכור, לאחר התיקון בחוק התקין המחוקק את תקנות שירות התעסוקה שהסדירו את
31 התשלומים שייגבו מן העובד הזר בגין תיווך לעבודה. לא הותקנו תקנות דומות בקשר לעובד
32 ישראלי, ויש בכך ללמד על הדגש ששם המחוקק על קבוצת העובדים הזרים דווקא.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 12-12-28953 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

38.

בענייננו, המשיבה אוספת הצעות עבודה, בין ישירות מן המעסיקים, בתשלום או שלא בתשלום, בין מליקוט מודעות דרושים בכל אמצעי תקשורת אחרים. עצם הצגתם למחפשי עבודה אינה בבחינת תיווך. כאמור, גם האפשרות למשלוח קורות החיים דרך האתר של המשיבה אינה בבחינת תיווך. השימוש באתר הוא חניס בחלק מן המודעות, ובתשלום בחלק אחר (הללו שהמעסיק המציע לא שלם עבורן או שלוקטו ממקורות אחרים). מחפש העבודה אינו חייב להשתמש בשירותים אלו. המשיבה טענה כי מדובר בתשלום עבור ליקוט המודעות המפורסמות בכל אתר אחר, לרבות מתוך העתונות הכתובה. מובן שמחפש העבודה רשאי לפנות לכל המקורות הנ"ל בעצמו, ואינו חייב בתשלום. **אם תתקבל פרשנות המבקשים, היא תעניק למחפש העבודה הגנת יתר שעלולה לפגוע בו, משום שיימנעו ממנו שירותים שיכול היה לקבל תמורת סכום סביר.**

אזכיר כי בהגדרת תיווך כלול הן תיווך בתשלום הן תיווך בלא תשלום. כלומר שאם תתקבל עמדת המבקשים, ועצם האפשרות לפנות ישירות למעסיק דרך האתר תיחשב תיווך אסור לעבודה – אזי לא ניתן יהיה לקבל את שירותי האתר, גם לא בחינם. תוצאה כזו מרחיקת לכת, ואינה עולה בקנה אחד עם כוונת החוק.

39.

הן המבקשים הן המשיבה מנסים ללמוד על פרשנות המונח "תיווך עבודה" מחוקים אחרים כדוגמת חוק העונשין, תשל"ז – 1977, תקנות עבודת הנוער (תיווך להעבדת ילד בהופעה או בפרסומת), תשנ"ט - 1999 וחוק המתווכים במקרקעין. אני סבורה כי בנסיבות המקרה, ובעיקר המטרות השונות מאוד של החוקים האחרים, יש לפרש את המונח מתוך כוונת המחוקק בחוק עצמו, דברי ההסבר, והפרוטוקולים שנלוו לו, ולא מתוך פניה לחוקים אחרים, שאינם דומים לענייננו.

40.

המבקש הוסיף וטען כי חקיקת החוק נבעה מכך שישראל הצטרפה לאמנות בינלאומיות, Employment Service Convention (No.88) 1948; Fee-Charging Employment Agencies Convention (no.96) 1949 ; וכן האמנה ללשכות תעסוקה פרטיות Private Employment Agencies Convention, 1997 (No. 181), שעל כן האמנות מהוות מקור חשוב לפרשנות החוק. כידוע, אמנות בינלאומיות שישראל צד להן, שאינן מצהירות על הדין המנהגי, נחשבות חלק ממשפט המדינה רק אם הכנסת חוקה אותן בחוק (יפה זילברשץ, קליטת המשפט הבינלאומי למשפט הישראלי – הדין המצוי, רצוי **משפטים** כד (2)(תשנ"ד), 317, 321). המשיבה טענה כי ניתן ללמוד מלשון האמנה שאינה כוללת את פעילותה, שכן פעילות תיווך של לשכה פרטית מוגדרת באמנה "matchingoffers". לאמיתו של דבר נכתב באמנה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

"matching offers of and applications for employment" מה שמחזיר לשאלה מהי הפגשה.

פרט להגדרה הנ"ל, בסעיף 1(c) באמנה ניתנת אפשרות למדינה החתומה על האמנה לקבוע בעצמה תנאים שונים. הגדרה זו מחזירה לבחינת לשון החוק גם ללא קשר לאמנה.

41. בסיכומיו הפנה ב"כ המבקשים גם להוראות הדין בבריטניה, בקנדה ובאוסטרליה. אלו מקורות פרשנות ראויים, כמובן, אך אינם עולים על פרשנות מתוך החוק. בנוסף, קשה לבחון הוראה ספציפית מבלי לתת את הדעת על מכלול ההתייחסות לשוק חיפוש העבודה באותן מדינות.

42. נוכח האמור אני סבורה כי השירותים הרגילים שמעניק האתר בחינם אינם בבחינת תיווך לעבודה. דין דומה לשירותים הניתנים תמורת תשלום חד פעמי או מנוי שבו מתאפשרת העברת קורות החיים לא רק למציע ידוע, אלא גם לכזה שפרטי אינם מפורסמים.

האם השירותים הנוספים, שהם מיון קורות חיים וקיום מאגר קורות חיים מלמדים על תיווך לעבודה או על הטעיה, כטענת המבקשים?

מיון קורות חיים

43. כאמור לעיל, השותפות מספקת שירותי מיון קורות חיים למעסיק תמורת תשלום. ואכן, באתר המשיבה מצוין כי "כל שירותי המיון מבוצעים ע"י אולג'ובס גיוס והשמה 2012" שהיא השותפות בעלת הרשיון לעסוק כלשכה פרטית בתיווך עבודה. השירות ניתן באופן הבא: המעסיק מגדיר לנציג השותפות את הקריטריונים הרלוונטיים. השותפות מסמנת עבור המעסיק מיהם המועמדים העונים לדרישותיו. במקרים מסוימים מבקש המעסיק שירות נוסף של ראיונות טלפוניים שהשותפות מבצעת עבורו. המבקשים רואים בשירות זה הפרה של החוק או של תקנון האתר, שבו מתחייבת המשיבה כי כל טפסי קורות החיים נשלחים אל המעסיק המבוקש. המשיבה סבורה שאין הפרה, ושהיא עומדת בהתחייבותה, שכן גם לאחר סימון קורות החיים, המעסיק חשוף לכל קורות החיים שנשלחו לאותה משרה. התשלום עבור שירותי המיון אינו מותנה בהשמת עובד מבין העובדים שמוינו או בגיוס עובד ששלח קורות חיים דרך האתר (סעיפים 35-39 בתצהיר הגב' דוד ותיקאי שצורף לתגובת המשיבה לבקשת האישור).

44. אין לקבל את טענת המשיבה כי פעולת המיון אינה תיווך משום שלמרות הסימון, כל קורות החיים שנשלחים אל המעסיק ע"י מחפשי העבודה מגיעים ליעדם: מעסיק שמשלם עבור שירות המיון יעיין ודאי בקורות החיים שסומנו כמתאימים על ידי השותפות. הסבירות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

שיעיין בקורות החיים "הלא מסומנים" נמוכה בהרבה. זו בדיוק מטרת פעולת הסימון, שחוסכת למעסיק מיון ראשוני משלו. **פעולת הסימון היא פעולה אקטיבית וספציפית שמפגישה בין המעסיק לבין המועמד לעבודה במטרה שיווצרו יחסי עבודה, ומשום כך מהווה תיווך עבודה.**

מעדות הגב' דוד ותיקאי ניתן אמנם ללמוד שבמקרים מסוימים יכול המעסיק להשתמש גם בקורות חיים שלא סומנו כמתאימים ("היו מקרים שדווחו לנו שמעסיק לא הצליח לגייס ואמר לנו לא צריך סוג 3 ואני אתפשר על סוג 2 ולא צריך 5 שנות נסיון ובחר דווקא מקו"ח שסומנו כלא מתאימים" (עמ' 26, שורות 6-8)) – אך ודאי שאין זה הכלל, וכמובן אין בכך כדי להפוך את השירות לפעולה שאינה משמעותית. אדרבא, אפשר ללמוד מכך הדגשה לפעולת השותפות, שהיא תיווך עבודה לשמו.

45. אין מחלוקת כי כיום מסופקים שירותי המיון על ידי השותפות המחזיקה ברשיון לשכה פרטית כדין, ולכן רשאית לעסוק בתיווך עבודה. בקשת האישור לא הופנתה כלפי פעילותה. טענות המבקשים כי קיימת הפרדה מלאכותית בין המשיבה לבין השותפות וכי בפועל הן מהוות גוף אחד הגובה תשלום שלא כדין ממבקש העבודה – לא עמדו במרכז הבקשה, ולא הוכחו. בסיכומים אמנם הפנו ב"כ המבקשים לדברי הגב' ותיקאי שמהם ניתן ללמוד על קשר עסקי הדוק בין השותפות לבין המשיבה, אך אין די בכך כדי ללמד על זהות ביניהן או על שמוש לרעה ברשיון שניתן לשותפות. מכל מקום, השותפות קיבלה רשיון לעסוק כלשכה פרטית בחודש מרץ 2012, ודי בכך על מנת לקבוע כי מאותו מועד היא רשאית לעסוק בתיווך כאמור בחוק, וכי פעולותיה בתחום זה נעשות כדין.

46. עם זאת, מדברי גב' דוד ותיקאי עולה כי המשיבה נתנה שירותי מיון גם לפני הקמת השותפות, כלומר בניגוד לחוק לגבי אותה תקופה, משלא היה בידיה רשיון ללשכה פרטית כנדרש: **"ש. לפני 2012 יכול להיות שקיימתם ראיונות טלפוניים על מנת לסנן מועמדים?"**

ת. אפשרויות המיון אנו לא רואים בזה תיווך. אפשרות המיון התחלנו איתה

לפני שהוקמה הלשכה הפרטית ומרגע שהוקמה הלשכה הפרטית העברנו

את הפעילות הזו לתוך הלשכה אף על פי שאנו לא רואים בכך תיווך". (עמ' 26, שורות 27-30; וראה גם: עמ' 25, שורות 24-26. ההדגשה שלי – א"ש).

הבקשה לאישור תובענה ייצוגית הוגשה ביום 16.12.2012, כתשעה חודשים לאחר שהשותפות קיבלה רשיון כדין (21.3.2012). כלומר שהמשיבה סיפקה שירותי מיון המהווים תיווך עבודה עוד לפני הקמת השותפות, תוך הפרה של הוראות חוק שירות התעסוקה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

47. מן האמור עולה כי המשיבה תקנה דרכיה כ-9 חודשים לפני שהוגשה בקשת האישור, וללא קשר אליה. הואיל והיא פועלת כדין מזה יותר מ-5 שנים, שאלה היא האם יש לאשר את התובענה הייצוגית לגבי התקופה שקדמה למרץ 2012? בנסיבות ענייננו אני סבורה שהתשובה לשאלה שלילית, ולמרות הפרת הדין בתקופה שלפני מרץ 2012 אין לאשר את בקשת האישור בעילה זו.

48. הסיבה לכך נעוצה בעיקר במטרת חוק תובענות ייצוגיות, המגולמת בסעיף 1 בחוק, שזו לשונו:

"מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:

- (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;
- (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;
- (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
- (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות."

בנסיבות ענייננו, כיוון שאין מדובר באוכלוסיה מוחלטת מעצם הגדרתה, בעיקר משום שאינה חייבת להשתמש באתר זה דוקא; והנזק שנגרם לכאורה לכל אחד מחברי הקבוצה אינו גדול; ומדובר בשירות שחברי הקבוצה בחרו להשתמש בו – המטרה העיקרית שיש לבחון אותה היא של "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו". במקום שההתנהלות תוקנה עוד לפני הגשת התובענה ובלא קשר אליה, נראה שאין בתובענה תועלת לאכיפה והרתעה.

49. זאת ועוד, סעיף 8(א) בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006 קובע כי **"בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:...."** (ההדגשה שלי – א"ש). רשאי נאמר, ולא חייב.

ניתן לפרש כי גם אם מתקיימים כל התנאים לאישור תובענה ייצוגית שנמנו בסעיף 8(א)(1) עד 8(א)(4) בחוק תובענות ייצוגיות – לבית המשפט שיקול דעת שלא לאשר את התובענה הייצוגית, אם מצא שקיים טעם ראוי לכך (ע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריינר (הדס 1987) בע"מ פסקה 76 (04.09.14). בקשה לדיון נוסף בפסק הדין נדחתה בדנ"א 5406/15, מיום 25.8.2015). בענייננו הטעם העיקרי הוא שהמשיבה תיקנה את דרכיה בטרם הוגשה בקשת האישור ובמנותק ממנה (השווה: ת"צ (מחוזי מרכז) 3962-02-14 אלינה מינדלין נ' טיב רשתות בע"מ פסקה 16 (7.7.2017)).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

50. לא זו אף זו: שירות המיון הוא שירות שולי יחסית לשירותים אחרים שמספקת המשיבה. לדברי הגב' ותיקאי, שירותי המיון מתייחסים לפחות מ-1% מכלל המשרות המתפרסמות מידי חודש. בשנים קודמות המספרים היו נמוכים יותר: בשנת 2009 – 12 משרות בממוצע בחודש; בשנת 2010 – 35 משרות בממוצע בחודש; ובשנת 2011 – 55 משרות בממוצע (סעיף 43-44 בתצהיר דוד ותיקאי).

המבקשים סברו כי טענת המשיבה שהשירות מופעל כיום על פחות מ-1% מן המשרות אינה מגובה בראיות; וכי מכל מקום, נוכח הפופולריות של המשיבה, גם אחוז אחד מהווה קבוצה נכבדת של נפגעים משירותי המיון.

גב' דוד ותיקאי אישרה בחקירתה כי **"אנו מדברים על בין 60-80 משרות שנדרש להם מיון בחודש. מדברים על פחות מאחוז"** (עמ' 26, שורה 9). על היקף שירות המיון בשנים שקדמו להקמת השותפות, כלל לא נחקרה, ועל כן יש לקבל את דבריה כהווייתם.

אם כן, בתקופה הרלוונטית (לפני 2012) מדובר בממוצע של 34 משרות לחודש, שמהוות כאחוז מכלל המשרות המפורסמות. המבקשים טוענים כי הדבר יכול ללמד על אלפי נפגעים, שכן אין לדעת כמה פניות היו לכל אחת מן המשרות. אכן, אלא שעדיין מדובר במיעוט בולט ובהתנהלות שאי החוקיות שבה בוטלה לפני שנים, ולפני הגשת בקשת האישור. לא למותר להוסיף כאן את הצהרת הגב' ותיקאי (בסעיף 65 בתצהירה ובעדותה), כי מתוך 598 משרות שאליהן שלח המבקש 1 את קורות החיים שלו – 3 משרות עברו שירותי מיון של המשיבה; ואילו המבקש 2 שלח קורות חיים ל-647 משרות, ושירותי המיון הופעלו רק ב-3 משרות.

ניהול מאגר קורות חיים

51. המבקשים טענו כי ניהול מאגר קורות חיים מעיד על כך שהמשיבה פועלת בתחום התיווך. המשיבה דחתה את הטענה וטענה כי שירות מאגר קורות החיים מהווה שירות השמה וניתן באופן בלעדי על ידי השותפות; כי מאגר קורות החיים רשום כדין; וכי השירות פתוח לכלל משתמשי האתר ואינו כרוך בתשלום (סעיפים 48-51 בתצהיר הגב' דוד ותיקאי).

52. המבקשים הוסיפו וטענו כי המשיבה צרפה אישור רישום מאגר מידע של השותפות בלבד, למרות טענתה כי לה ולשותפות מאגרים שונים (נספח 8 לתגובת המשיבה לבקשת האישור); כי לשותפות אין אתר משלה וההסכמה להיכלל במאגר השותפות נאספה מהגולשים באתר המשיבה עוד לפני שידעו כי קורות החיים מועברים לשותפות; וכי טענת המשיבה שקורות החיים נאספו כשנה לפני שהשותפות החלה לפעול משוללת הגיון שכן קורות החיים רלוונטיים לתקופה קצרה בלבד.

הגב' דוד ותיקאי נשאלה בעניין זה, והשיבה:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

1 "ש. אני מפנה אותך לנספח 8 ואני אומר לך שלפי הנספח שאת צרפת מי
2 שמחזיק במאגר זה השותפות הרשומה ולא Alljobs.
3 ת. יש שתי ישויות נפרדות. אול יו ניד בע"מ מפעילה את אתר Alljobs ולה
4 יש מאגר מידע נפרד שכל מי שהעלה בנקודת זמן קורות חיים לאתר כלול
5 במאגר הזה ויש לו מטרות נפרדות ושונות. הקמנו את השותפות עם הלשכה
6 הפרטית, לה יש מאגר נפרד שונה שזה מה שאתם רואים בנספח 8.
7 ש. את בעצם טוענת שחסר פה עוד מאגר שלא צרפת?
8 ת. לא צרפנו כי רצינו להראות שיש מאגר נפרד לאתר.
9 ש. איזה קורות חיים יש במאגר של נספח 8?
10 ת. אנו התחלנו לפני שהקמנו את השותפות התחלנו בהליך איסוף הסכמות
11 מהמועמדים. מועמד נדרש לסמן באופן אקטיבי ויזום אם הוא רוצה שהקו"ח
12 יועברו למעסיקים אחרים שהקו"ח שלו יכולים להתאים לו. רק מי שסימן
13 באופן אקטיבי מועבר לשותפות. השותפות יוצרת קשר עם המועמד ושואלת
14 אותו מפורש האם אתה מעוניין לקבל שירותי השמה? אם הוא מעוניין
15 מסומן עוד וי. וכל מי שיש לו שני וי מסומן במאגר של השותפות.
16 ש. זה לפני 2012?
17 ת. לפני 2012 התחלנו בהליך איסוף ההסכמות והתחלנו לתכנן מה נעשה עם
18 זה... " (עמ' 29, שורות 14-29).

בהמשך הבהירה:

21 "המאגר של השותפות הוקם רק ב- 2012. ב- 2012 אנו באול יו ניד הוספנו
22 את הצ'ק בוקס בסביבות 2011 כשחשבנו להקים את השותפות. כשהשותפות
23 הוקמה לא היה שום מאגר קורות חיים. היא היתה צריכה להתקשר לכל מי
24 שסימן וי. מאז ואילך רק מי שממשיך לסמן באול יו ניד וי שהוא מעוניין
25 שקו"ח שלו יועברו למעסיקים אחרים, כל אלה סוגים של לידים שמועברים
26 לשותפות. השותפות יוצרת שוב קשר, זה דינמי, ברגע שהם אומרים שהם
27 מסכימים לשירותי השמה זה עובר למאגר של השותפות" (עמ' 30, שורות 4-
28 9).

וכן:

31 "ש. תסכימי איתי שההשמה שהשותפות עושה היא עושה שימוש בקו"ח
32 שאתם עושים?
33 ת. השותפות אכן עושה, קודם כל היא מתעסקת בהשמה ותיווך ועושה
34 שימוש שמבקשי העבודה סימנו וי בצ'ק בוקס הזה, ותנאי נוסף תהליך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 28953-12-12 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

אישור השמה שהוא הסכים לקבל שירותי השמה כשקיבל טלפון
מהשותפות... (עמ' 30, שורות 24-27).

הסברים אלו סבירים בעיני ולא מצאתי טעם שלא לקבלם. טענות המבקשים כי קורות החיים
נאספו מגולשי האתר לצרכי המשיבה על מנת לסחור בהם עוד בטרם הוקמה השותפות וכי
מסיבה זו לא צורפו אישורים על ניהול מאגר הנתונים של המשיבה ולא צוין מועד הקמתו,
נטענו בעלמא ולא הוכחו.

המסקנה מן האמור היא כי **שירות מאגר קורות החיים שהוא שירות השמה, ניתן על ידי
השותפות, שרשאית כנראה לתיתו**. אין בשירות זה כדי ליצור יריבות בין המבקשים לבין
המשיבה.

הטעיה

53. עילת תביעה נוספת בפי המבקשים, והיא כי המשיבה מטעה את מחפשי העבודה. טענה זו
נסובה בעיקר על שירותי המיון והסינון שנסקרו לעיל. נטען כי המשיבה אינה מגלה כי "ערך
השירות שהיא מציעה מצומצם בהשוואה לערך אותו מציגה המשיבה למבקשי העבודה"; כי
המשיבה מפרסמת באתר כי מנויים זכאים "להגיש מועמדות לכל משרה המתפרסמת
בישראל" (נספח כג לבקשת האישור), אולם במקביל מספקת שירותי מיון וסינון של קורות
החיים; כי המשיבה לא מגלה למבקשי העבודה כי לא כל קורות החיים יגיעו לידי המעסיקים;
וכי בתקנון המשיבה לא מצוינת אפשרות הסינון של קורות החיים.

אני סבורה כי אין לקבל את הטענה:
עיקר טענת המבקשים מושתתת על ההנחה שלמנוי ציפייה סבירה כי קורות חייו יבחנו על ידי
המעסיק, גם אם אינו עומד בתנאי הסף של המשרה. ציפייה זו אינה סבירה. במקום שמעסיק
מבקש כי המציע יעמוד בתנאי סף כלשהם – אם הפונה אינו עומד בתנאים אלו, סביר שפנייתו
תנופה. אם תסונן על ידי המשיבה או על ידי המעסיק עצמו – אין לכך כל חשיבות מעשית. על
כן, ההגיון מורה כי במקום שנדרש סינון כיוון שלא כל הפונים מתאימים למשרה המוצעת –
עצם עריכת הסינון אינה מטעה את הפונה.

54. יצוין כי כעולה מן החקירות, המבקשים המשיכו להשתמש בשירותי המשיבה גם לאחר הגשת
בקשת האישור (עמ' 14, שורות 30-32; עמ' 15, שורות 1-12; מש' 1; עמ' 20, שורות 6-15;
מש' 5). עובדה זו בוודאי פוגמת בעילת התביעה האישית שלהם, ככל שהיא מושתתת על טענה
להטעיה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 12-12-28953 אביטל ואח' נ' אול יו ניד בע"מ

- 1 המשיבה הוסיפה וטענה כי המבקש 2 לא קרא את תנאי השימוש של האתר למרות שהובהר
2 בהם כי המשיבה אינה צד להתקשרות בין מחפש העבודה לבין המעסיק (עמ' 13, שורות 12-
3 16).
4 הואיל ואין בתנאי השימוש כל אזכור לשירות המיון והסינון (שהמשיבה בצעה בעצמה בטרם
5 הוקמה השותפות) – אי קריאת התנאים אינה יכולה לעמוד למבקש לרועץ בעניין זה.
6
7 55. אינני רואה לייחס חשיבות גם לכך שהמבקש 2 לא הבין את משמעותו של הליך הסינון
8 שמבצעת המשיבה (עמ' 17, שורות 27-32; עמ' 18, שורות 1-16; עמ' 21, שורות 16-18) או לכך
9 שטענותיו בנוגע להפרת חוק שירות תעסוקה מבוססות על הסברים שקיבל מבא כוחו (עמ'
10 16, שורות 28-31; עמ' 17, שורות 1-14). מדובר בשאלות של פרשנות משפטית שאינן משליכות
11 על עילת התביעה האישית של המבקש בתובענה ייצוגית.
12
13 56. המבקשים הוסיפו והפנו לעילות משפטיות נוספות, אך אין מקום לדון בכולן הואיל והן
14 מבוססות על העילות העיקריות של הפרת חוק שירות תעסוקה והטעיה (רע"א 5765/02 אל
15 על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' עיטל זילברשלג (26.8.09); ע"א 2505/06 ענת בקר נ' סלקום
16 ישראל בע"מ (9.12.2008)).
17 **סיכום**
18
19 57. התוצאה היא שאני דוחה את הבקשה לאשר תובענה ייצוגית ויחד עמה את תביעתם האישית
20 של המבקשים, בהעדר עילה.
21 בהתחשב בכל האמור, לרבות הפרת הדין הנחזית לשנים שטרם הקמת השותפות – החלטתי
22 להפחית את ההוצאות שישולמו למשיבה, ולהעמידן על סכום כולל של 10,000 ₪ בלבד.
23
24 58. המזכירות תואיל לשלוח העתק מפסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס
25 התובענות הייצוגיות.

ניתן היום, כ"א אלול תשע"ז, 12 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.

אסתר שטמר, שופטת